

A bolsevik Oroszország és a Sztálini diktatúra

A bolsevik diktatúra kiépítése

- 1922 – polgárháború vége, a vörös hadsereg győzelme
- Terror - milícia, hadikommunizmus, jegyrendszer, munkakényszer, államosítás...→bolsevikkokkal szembenállás kronstadti matrózlázadás 1921

A hadikommunizmus

1. A nagyobb gyárak **államosítása**, és egy szigorúbb menedzsment alá helyezése
2. A külkereskedelem **állami irányítás** alá helyezése, a **magánimport és -export betiltása**
3. **Szigorú fegyelem** a munkások számára, a **sztrájkok visszautasítása, erőszakos leverése**
4. **Kötelező önkéntesmunka** bevezetése a nem dolgozó osztályoknak; tulajdonképpen **fizetés nélküli kényszermunka elrendelése**

A hadikommunizmus

4. **Prodravjorsztká:** a mezőgazdasági többlet összegyűjtése a parasztoktól, és annak városi szétosztása; fizetés nélküli kényszerbegyűjtés, tulajdonképpen rekvirálás
5. **Magánvállalkozások illegálissá tétele, betiltása**
6. Az élelmiszerek és más árucikkek **jegyre adása** és központosított szétosztása városokban
7. A vasutak állam általi **katonai stílusú vezérlése**

NAGY-BUDAPESTI BURGONYAJEGY							
Érvényes 1946 szeptember 1-től 1947 május 31-ig							
A jegy tulajdonosának neve: _____							
lakása: _____ város (község), _____ kör., _____ -út, -utca, -tér sz.							
Elvesztett, elloptat, megsemmisült jegy nem pótolható. A jegy utánzásáért, vagy ezzel ellátott bármilyen vissza- használatért törvényszabta büntetés jár.				33 burgonya május	34 burgonya május	35 burgonya május	36 burgonya május
13 burgonya december	14 burgonya december	15 burgonya december	16 burgonya december	29 burgonya április	30 burgonya április	31 burgonya április	32 burgonya április
9 burgonya november	10 burgonya november	11 burgonya november	12 burgonya november	25 burgonya március	26 burgonya március	27 burgonya március	28 burgonya március
5 burgonya október	6 burgonya október	7 burgonya október	8 burgonya október	21 burgonya február	22 burgonya február	23 burgonya február	24 burgonya február
1 burgonya szeptember	2 burgonya szeptember	3 burgonya szeptember	4 burgonya szeptember	17 burgonya január	18 burgonya január	19 burgonya január	20 burgonya január

A Szovjetunió első 10 éve

- 1921. márc. X. kongresszus
- NEP (Novaja Ekonomicseskaja Polityika – új gazd.pol.):
  - Terménybeszolgáltatás helyett terményadó
  - Pénzforgalom visszaállítása
  - Vállalkozások visszaállítása
  - 8 órás munkaidő, szabadságolás, éhínség enyhítése

A Szovjetunió első 10 éve

- **1922. dec. 30.** Szovjetunió megalakulása
- Ország irányítása: a párt **végrehajtó bizottsága**
- **1924. január 21.** - meghal Lenin – utódlás kérdése

A Szovjetunió első 10 éve

- Sztálin ↔ Trockij, Zinovjev, Kamenyev, Buharin
- 1927 XV.Pártkongresszus: Sztálin teljes körű politikai győzelme, vetélytársait kizárja a pártból
- „szocializmus egy országban” elv

A hatalomért vívott harcban Sztálin riválisai: Trockij, Zinovjev, Kamenyev és Buharin

A sztálini diktatúra

Gazd.pol:- mezőgazd. kollektivizálása (erőszakos módszerek), kulákság kiirtása (főleg ukrán területen)

→ 1932-34 éhínség (HOLODOMOR)

- iparfejlesztés: - tervutasításos rendszer

(Buharin ellenzi) – Sztahanov munkaverseny (102 tonna szenet bányászott 5 óra 45 perc alatt, ami előírt mennyiségének 14-szerese volt)

Az éhínség (1932-1933)

- minden nap **25 ezren haltak meg**
- 1933 tavaszán minden órában **1000 ember halt meg**
- minden percben **17 ember halt meg**
- 1932 áprilisától 1933 novemberéig **5-8 millió ember pusztult el**
- 500 nap alatt **egy magyarországnyi** volt az áldozatok száma

„Éhínség söpört végig az országon. A falvakban egy levél sem maradt a bokrokon, mind megették az emberek. És nem maradt egyetlen kutya sem. Mindet megették.”

„A szekér pedig haladt tovább az utcákon és gyűjtötte a hullákat. (...) Az unokatestvérem három gyermekét megették a szomszédok. Megették.”

A sztálini diktatúra

- **Erőltetett fejlesztés** (1500 üzem, olajtermelés, vasgyártás, villamosítás)
- XVII. Kongresszus (1934) – **ELUTASÍTÓ SZAVAZATOK** - Kirov 3 db, Sztálin 300 db szavazat (az összesen 1200 szavazatra jogosultak közül)
- A végeredményt meghamisították, Szergej Kirovot meggyilkolták

A sztálini diktatúra

- Nyílt terror
- Bíróságon nincs fellebbezés, nyilvánosság
- Törvényes kínzások
- NKVD, élén Jagoda, majd Jezsov
- Koncepciós perek

A sztálini diktatúra

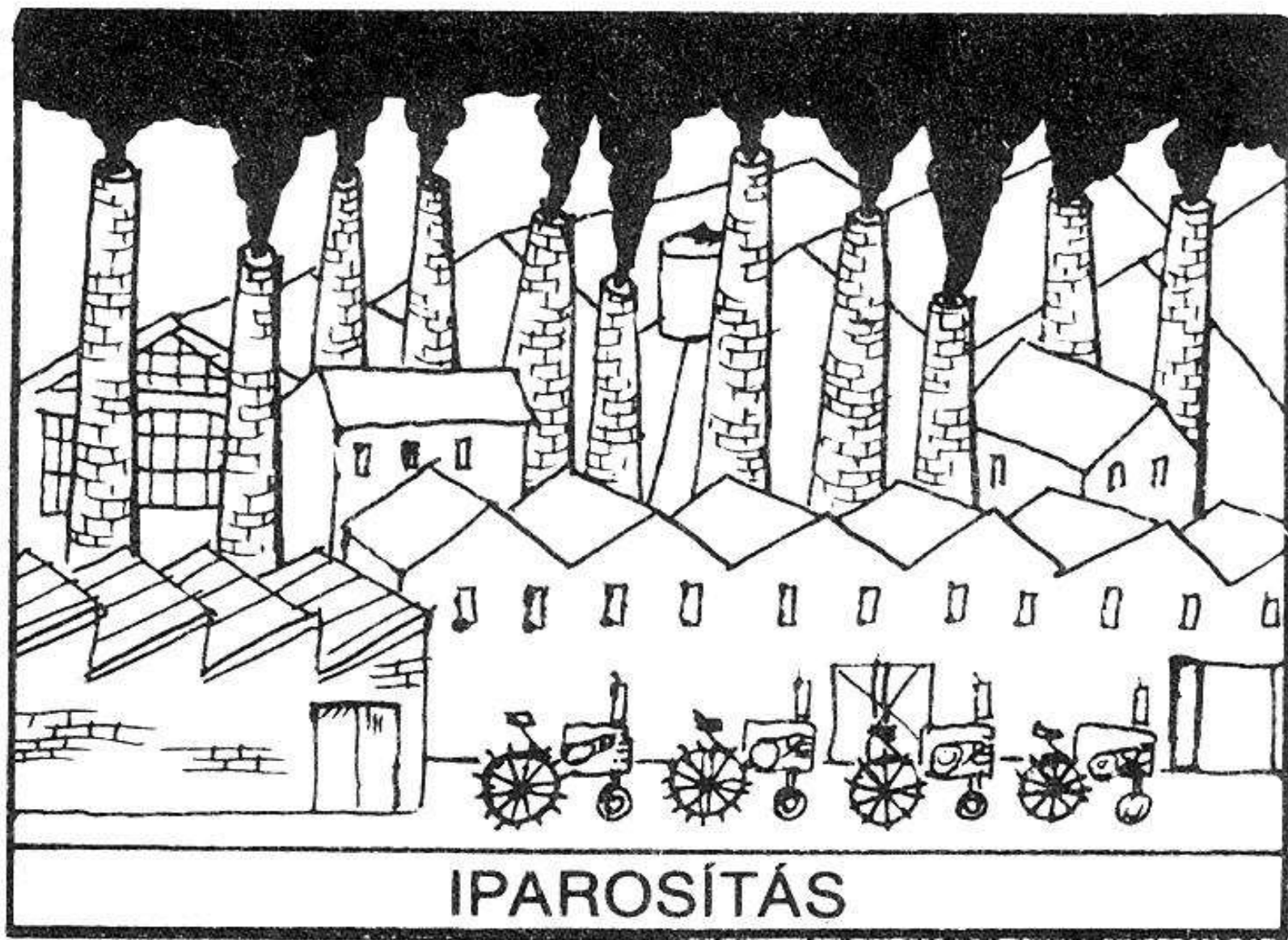
- „osztályharc fokozódik”
- GULAG
- Tisztogatások a Vörös Hadsereg-ben
- Milliós nagyságrendű az áldozatok száma

IPAROSÍTÁS

RENDŐRÁLLAM

Köszönöm a figyelmet!